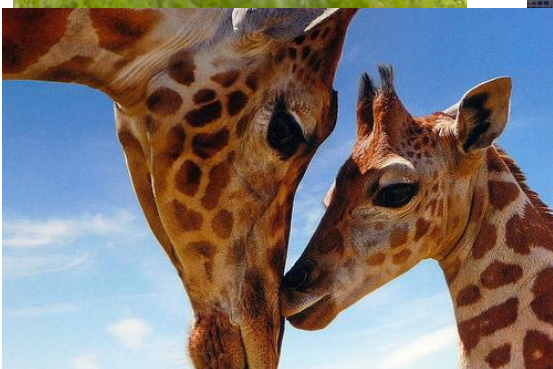
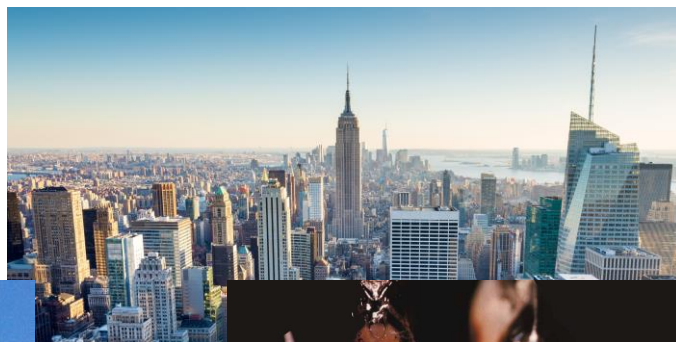

De 13 faktatekster

av 7. trinn 17/18

Innholdsfortegnelse

- Side 3: Hvordan lage en faktatekst
- Side 5: Tv-aksjonen
- Side 7: Dypvannsskapninger
- Side 9: New York
- Side 10: Bichon Frisé
- Side 12: Regnskogen
- Side 14: Elefanter
- Side 16: Jul
- Side 18: Blekkspruter
- Side 19: Dans
- Side 20: Walt Disney
- Side 22: Menneskets personlighet
- Side 24: Sjiraffer

Hvordan lage en fakta tekst?

Å skrive en fakta tekst er som å bygge et hus. Der du starter med å lage en plan, så begynne å bygge opp. Du starter nederst, og bygger deg oppover til mål. Vil du lære mer? Følg med nå!

Tankekart og disposisjon

Når du lager en plan, bruker du gjerne et tankekart og en disposisjon. Disposisjon er en oversikt der du kan planlegge rekkefølgen på avsnittene dine. Tankekart en slags stikkord liste, der du rydder opp i tankene dine. Disse ordene kan du lage setninger og avsnitt av. Disposisjon og tankekart kan hjelpe deg med å lage en fakta tekst.

Avsnitt

Avsnitt er en gruppe med setninger som har samme tema. Et avsnitt er delt inn i tema setning, kommentar setning og avsluttende setning. Tema setningen er en innledende setning som forteller hva avsnittet skal handle om. Kommenter setning er på en måte en hoveddel av avsnittet, som inneholder det meste fakta om temaet. Den avsluttende setningen oppsummerer avsnittet, slik at leseren blir påmint om det den har lest. Avsnitt holder det ryddig i fakta teksten din.

Innledning

Innledning er det første som kommer i en faktatekst. Innledningen er en viktig del av teksten, nemlig for å få leseren nysgjerrig. I innledningen skriver du om hva faktateksten din kommer til å handle om. Det kan være lurt å tydeliggjøre innledningen for å markere at det er et viktig avsnitt i teksten din. Innledningen kan hjelpe leseren med å tolke faktateksten din.

Hoveddel

Hoveddelen er mesteparten av teksten din, bare delt opp i avsnitt med underoverskrifter. Hoveddel er den viktigste delen av faktateksten din. Det er der du samler mest informasjon, og finner ut mer om dette bestemte temaet. Men hoveddelen er ikke siste del av teksten din. I hoveddelen er det alltid mye tekst.

Avslutning

Dette er avslutningen. Her oppsummerer du teksten du nå har skrevet, med informasjon fra alle avsnittene. Denne oppsummeringen er det siste avsnittet du trenger å skrive i faktateksten din. Her kan du skrive om alt du har lært fra denne teksten, også fra din egen faktatekst.

Taket på huset

Nå har vi kommet til slutten av denne fakta teksten. Dette er taket på vårt flotte hus. Du har lært at det er lurt å lage tankekart og disposisjon for å planlegge teksten. At avsnitt er delt inn i fler type setninger, og at det er lurt å ha minst tre kommentar setninger, det er lurt å dele teksten opp i avsnitt så det ser mer ryddig og oversiktlig. Og at innledning er det som får leseren nysgjerrig og avgjør om den vil lese videre. Hoveddelen er der du skriver om alt leseren skal lære i teksten. Og avslutningen oppsummerer hele teksten så leseren blir påmint om det den har lest. Håper dette har hjulpet dere å forstå hvordan man skriver fakta tekster å har lært noe.

SKREVET AV: VILDE OG EIRILL I 7D

Tv-aksjonen 2017

Det er 57 millioner som ikke går på skole i krig og konflikt områder. Vi i Norge har noe som heter tv-aksjonen, som går ut på å samle inn penger til et veldedig formål som er i krig og konflikt områder. Hvert år siden 1974 en søndag i oktober har Norge samlet inn penger ved å gå med bøsse fra hus til hus og spørre om de vil gi penger til det veldedige formålet. Vil du vite mer om tv-aksjonen 2017? Følg med videre da vel.

Hva er tv-aksjonen?

Tv-aksjonen er en kampanje som går ut på å samle inn penger til et veldedig formål hvert år. De fleste som er med er frivillige. Skoler lærer om det og selger ofte kaker og løper maraton. De fleste pengene blir samlet inn fra bøssebærere, bøssebærere er frivillige som får et kart over husene de skal gå til å spør om de vil gi penger til det veldedige formålet. I år var det over 100 000 bøssebærere!

Hva gikk pengene til i år?

I år gikk pengene til skolegang, til barn som ikke får gå på skole pga krig og konflikt. I mange land er det krig og barna som bor der får ikke gå på skole. Mange skoler blir bombet og ødelagte. Barna i disse landene har lyst til å gå på skole å lære. Hvert barn er en mulighet! Derfor har pengene gått til skolegang i år.

Hva kan vi gjøre?

For å hjelpe til kan vi gjøre mye. Du kan være bøssebærer, selge ting og løpe maraton. Du kan gjøre alt mulig bare det gir penger og du gir det til tv-aksjonen. I år samlet vi inn 218,5 millioner kr, og det gjør det mulig slik at 470 000 barn får skolegang! Vi har hjulpet masse til i år!

Unicef

Unicef er FN's barnefond, eller på engelsk United children's found. Denne organisasjonen er opptatt av barns rettigheter. I år går pengene som vi samler inn til tv-aksjonen til Unicef, og Unicef bruker pengene for å gi skolegang til barn. Unicef jobber i over 190 land, og jobber for at barn skal få utdanning, rettigheter, overleve, beskyttelse og mye mye mer. Unicef får i år penger fra Norge for å gi barn skolegang.

Hva gjør tv-aksjonen?

Tv-aksjonen får oss til å tenke på hva vi har og hvor heldige vi er. Det er 57 millioner barn som ikke får gå på skole, tv-aksjonen gir 470 000 barn skolegang, det er nesten en halv million! Vi har hatt mange frivillige og har til sammen samlet inn 218,5 millioner! Av det som vi gjør, gjør verden til et bedre sted, og mange barn får utdanning. Tv-aksjonen får oss til å sette pris på det vi har, og barn får mange flere muligheter og de får utdanningen de har lyst

å ta.

Kilder:

Vg.no

youtube.com

unicef.no

forskning.no

salaby

Bilder:

soroptimistnorway.no

bo.kommune.no

SKREVET AV: EIRILL

Dypvannsskapninger

Hvorfor er alle dypvannsfisker så rare og skumle, hvordan klarer de å overleve? Hva spiser de og hvordan jakter de? Det skal du få lese litt om nå.

Glaucus atlanticus:

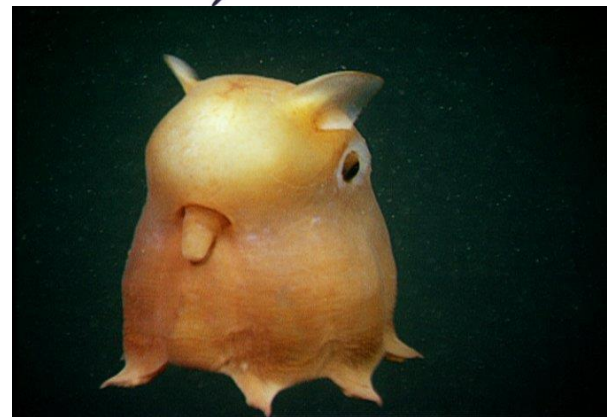
Glaucus atlanticus også kalt den blå dragen er en sjøsnegle mange har hørt om. Den ser ut som en bitteliten drage, den kan ikke bli større enn 3 cm. Glaucus atlanticus finnes bare i de havene F.eks: Stillehavet, Atlanterhavet og Det Indiske hav. den føler seg truet stikker den deg og sprøyter inn en giftig Glaucus atlanticus har en veldig smart måte å bevege seg på. I får å krype langs bunnen som de andre sneglene gjør, svelger luftboblene og flyter rundt på bunn med havstrømmen. På av luftboblens plassering flyter sneglen opp ned. Den blå siden faktisk undersiden og oversiden er faktisk sølvgrå!

ikke faktisk varme Hvis veske. stedet den grunn er

Dumbo octopus:

Dumbo octopus er også kalt for Umbrella octopus og det vitenskaplige navnet er opisthoteuthidae. Dumbo octopus kan ikke sprute ut blekk som andre blekkspruter. Dumbo octopus har hud mellom tentaklene, noe som får den til å ligne en åpent paraply når tentaklene er spredt. De lever så dypt at sollys ikke kommer ned ditt. De har også finner ved ørene som de bruker til å komme seg framover.

Viperfish:

Viperfish (huggormfisk på norsk), er en dyphavsfisk som ser litt skummel ut. Den har lange tenner som ser ut som nåler og har kroppen til en slange. Chauliodus sloani er det vitenskaplige navnet, den er en art huggormfisk som lever på opp til 2500 meters dyp. Den lever i tropiske strøk, og den kommer opp til overflaten om natten. Den har faktisk verdensrekorden som den fisken med lengst tenner i sammenlignet med hodetstørrelsen. De er så lange at de stikker ut på utsiden av munnen når den er lukket! Huggormfisken lurar til seg bytte med et lys som sitter på enden av den lange ryggfinnen. Forskere tror at den så fanger byttet ved å svømme i stor fart og spidde offeret med tennene. Huggormfisken blir heldigvis ikke lengre enn 30 cm, og siden

den lever på så dypt vann, er det få mennesker som i det hele tatt har sett denne fisken.

Vampire squid:

Vampire squid lever ved tropiske hav langt nede på bunnen.

Forskere kaller den for *Vampyroteuthis infernalis*.

Vampyroteuthis infernalis betyr «Squid from hell», og ble

først funnet i 1903 av den tyske

tautologen Carl Chun. Den kan ikke bli lengere enn 30 cm.

Den 15 cm lange gelatinløsekroppen (ingen bein) varierer farge fra svart til rød, avhenging av sted, lys og forhold. Et

bånd av hud forbinder de åtte armene som er fullt med

spisse pigger. Vampire squid har kuleformede øyne som

vises rødt eller blå avhenging av belysning. De har også de

største øynene i dyreriket med 2,5 cm. Vampire squid fikk

navnet sitt av sin mørke farge, kappelignende bånd og de

røde øyne.

Enda er dypet uoppdaget, vi vet mindre om dypet enn universet. Det vinnes flere tusen skapninger

Kilder:

google.com

dykkersiden.no

marinbiologer.no

wikipedia.com

SNL.no

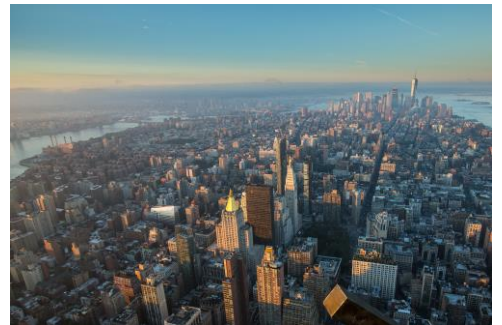
Laget av Aksel og Torkil

New York

Skrevet av Brage 7D

New York er USAs største by. Det er over 8,5 millioner innbyggere. New York er kjent for sin store turisme, imponerende skyskrapere, sin store park og bylivet. New York er en enorm by med mange forskjellige plasser. Byen får over 40 millioner turister i året. Det er 7 ganger Norges befolkning. De mest kjente plassene er Times Square, Empire State Building, Frihetsgudinnen, Ellis Island og World Trade Center. I denne teksten skal du få høre om noe av det.

Historie

Før europeerne kom til område bodde det indianere der. I 1625 kom nederlanderene Peter Minuit begynte byggingen av byen. Peter Minuit kjøpte område for 60 guildere (8000 kr) av de lokale indianere. Det blir kalt verdens mest lønnsomme salg av et stort område. Byen skulle egentlig het New Amsterdam, men etter at byen ble tatt av engelskmennene ble byen kalt New York etter den engelske byen York i Storbritannia. I 1785 ble New York den formelle hovedstaden i USA.

Central Park

Central Park er et resultat av konkurranse i arkitektur i 1858 vunnet av Frederik Law Olmsted. Hele parken sto ferdig i 1880. Parken er på 3,5 km². Parken består av store innsjøer, en zoologisk dyrepark og store trær. Dyrelivet i parken er mangfoldig. De mest kjente dyrene er: ekorn, gråspurv, duer og faktisk skilpadder. Skilpaddene lever bare ved innsjøen. Om vinteren kan du gå på skøyter. Du kan sitte i en hestevogn rundt parken. I Central Park kan man gå mange runder rundt parken. Hvis du gir et vist beløp til kanstyret i parken kan du sette navnet ditt på en benk i parken.

One World Trade Center

One World Trade Center er et kontorbygg som er det høyeste i hele byen. Bygget er på 540 m og er 98 m høyere enn Empire State Building. Bygget ble bygget i 2014 etter terroren i 2001. 2753 døde da to fly styrtet i de to tvillingtårnene World Trade Center. Det ble kjent som store århundreskiftet. I dag er det nye kontorbygget laget av noe av det sterkeste materialet i verden som gjør at det samme ikke skjer igjen. En av de høyeste etasjene har blitt omgjort til en turistattraksjon som mange turister besøker. De får turister fra mange nasjoner hver eneste dag.

Ellis Island

Ellis Island er en liten øy utenfor byen hvor immigranter på 1800 kom for å søke oppholdstillatelse i USA. Blant annet kom nordmenn som ønsket å oppfylle den amerikanske drømmen. Nordmenn kom til USA for å tjene penger. Landskapet i Norge er vanskelig å dyrke i og bare de rike kunne dyrke så tusenvis av nordmenn med amerikansk drøm dro til Ellis Island for å få oppholdstillatelse for å finne jord man kunne dyrke i. Også Irer dro også til øya på grunn av en stor hungersnød som gjorde at en del folk døde av sult.

Avsluttende avsnitt

Jeg håper at du har lært litt om New Yorks historie, den mest kjente parken i verden, den høyeste skyskraperen i byen og litt om Ellis Island. New York er en stor by og jeg har valgt noen få ting som interesserer meg mest. Det er fortsatt mange skyskrapere og steder igjen? Kilder

Ulv i fåreklær

På utseende ser kanskje den belgiske Bichon Frisé ut som en harmløs, forsiktig liten kosebamse. Men egentlig er dette den råeste, tøffeste teddyen av alle hunderaser. Men hva er dette egentlig for slags hund? Det skal vi finne ut mer om nå.

Jeg har vagt overskriften «Ulv i fåreklær» fordi Bichon Frisé er en liten hund som ser harmløs ut, men er en av de tøffeste av alle hunderaser.

Hvor kommer den egentlig fra?

Bichon er en over 500 år gammel hunderase.

Bichon Frisé stammer antagelig fra Belgia, men man kjenner til rasen helt tilbake til 1300-tallet, og ryktene sies at det fantes svært mange av rasen i Spania, blant annet på Kanariøyene. På 1500-tallet var Bichon spesielt populær blant de rike i Sør-Europa. Ordet «Bichon» betyr «liten langhåret hund». Det antas at den var populær fordi den var både hengiven og sjarmerende. Av samme grunn er den like populær i dag, for de som ønsker seg en selskaps hund.

Hverdags stell av Bichon Frisé

Denne hunderasen krever som oftest masse stell daglig. Som for eksempel børsting av hale, ører og ryggrad. Dette kreves det mye mer av om hunden din er utstillings hund. En annen del av daglig stell er børsting av floker. Dette er viktig for at hunden din skal kunne dra rett gjennom pelsen sin når den klør seg. Noe av det viktigste av stellet, er klipping av klør. Det er viktig fordi hunden din skal ikke føle ubehag når den beveger seg. Klørne må klippes 1-2 ganger ukentlig. Dette var noen av kravene til å ha en Bichon Frisé.

Alene hjemme

Denne rasen kan bli ulykkelig om den er for mye alene hjemme. Hvis du er student må du som oftest dra hjem i skoletiden og luften hunden din. Dette er en av ulempene med Bichon Frisé. Denne rasen blir regnet som en selskaps hund, og er derfor ikke den rette rasen til å være alene hjemme store deler av dagen. Derfor er det lurt å ha enda en Bichon, eller en annen hunderase. Om dette skjer for ofte med din hund, kan den bli ulykkelig.

Masse energi

Bichon Frisé er alltid full av masse energi. Den vil alltid gå godt sammen med barn, uansett alder. Om hunden starter trening tidlig som valp, kan du få en snill, og lystig hund. Disse hundene er alltid lystige og trivelige. Bichon Frisé elsker menneskelig selskap og krever mye av din oppmerksomhet. Denne hunden vil alltid ha masse energi, til en hver tid den er sammen med deg.

Oppsummering

Bichon Frisé stammer altså fra Belgia, men er også kjent tilbake til 1300- Tallet. Den vil alltid kreve mye av din arbeidstid og fritid, blant annet til selskap og hverdag stell. Denne rasen vil helst ikke tilbringe mesteparten av daglig tid alene hjemme, men hadde likt om den hadde en lekekamerat. Om du søker en aktiv og selskaperlig hund, er Bichonen alltid full av energi. Nå har vi alle lært mye mer om denne selskaperlige, allergivennelige hunderasen.

Kilder

http://www.allehunderaser.com/bichon_frise

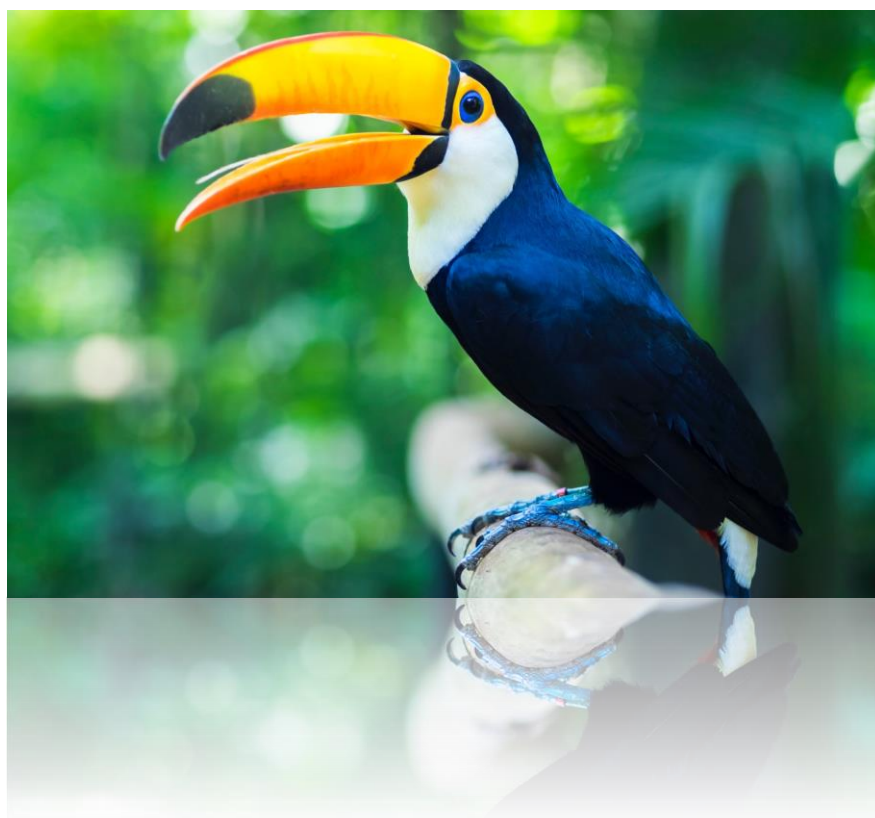
http://www.hunderase.com/hunderaser/bichon_frise

http://www.hunderaser.net/bichon_frise?article=67

<http://hunden.no/artikkel.html?news.nid=6766&temasider.tid=41>

SKREVET AV: VILDE I 7D 2017

REGNSKOGEN

REGNSKOGEN ER I FARE

Det har tatt over 100 millioner år å bygge opp regnskogen. Og tatt oss 60 år å bryte den ned. Halvparten av regnskogen er hogget ned. Om vi fortsetter sånn kommer klimaet til å endre seg mer og mer.

FOLK MISTER HJEMMET SITT

Det er mange mennesker som er avhengig av regnskogen. Når skogen hugges ned, mister de ikke bare hjemmene sine. Men også deres venner og familie, og kultur og verdifull kunnskap.

DYR OG PLANTER FORSVINNER FOR ALLTID

Over halvparten av verdens arter finnes i regnskogen. Og når vi higger ned regnskogen mister de levestedet sitt og hva de trenger for å overleve. Det er en av de største grunnene for at vi mister fler dyrearter. Siden 2010 har vi stadig funnet nye arter. Grunnen til det er fordi det finnes et stort og uoppdaget sted der det lever masse dyr og mennesker i regnskoger.

PALMEOLJE

Over halvparten av all det vi har hugget ned det siste tiåret skyldes jordbruk. Særlig palmeolje. Mye av regnskogen blir hugget ned for og gjøre plass for palmeoljeplangasjer. Palmeolje er en billig vegetabilisk olje som utvinnes av oljepalme. Dette er mye av årsaken til at regnskogen hugges ned.

VERDEN BLIR VARMERE OG MER USTABIL

Når skogen vokser, tar den opp CO₂ og omdanner dette til karbon i trestammer og annen biomasse. De årlige utslippene fra all verdens biler er med på og gjøre regnskogen til et gigantisk karbonlager.

Regnskogen er hjemmet til 260 millioner mennesker. De er avhengig av skogen for og overleve, og er skogens beste voktere. Det er ikke for sent og gjøre noe. Men hvis vi skal gjøre noe må det gjøres nå.

<https://www.regnskog.no/no/om-regnskogen>

<https://no.m.wikipedia.org/wiki/Regnskog>

Elefanter.

Skrevet av Mona 7A

Har du noen gang lurt på hvor elefanten lever eller lurt på hva den spiser? Hvor mye bæsjer en elefant i døgnet? Hvordan kommuniserer elefanten? Her er en tekst om dette.

Elefanten på bilde er savanneelefanten .

Hvor lever elefantene?

Den afrikanske elefanten lever i noen områder sør for Sahara, og den asiatiske elefanten bor i Sørøst-Asia. Afrikanske elefanten er større enn den asiatiske elefanten. Altså den afrikanske elefanten har både større ører og støttenner. Elefanten som er størst og bor i sør for Sahara kalles savanneelefanten. Før siste istid var elefanter spredd over store deler av verden.

Hva spiser elefanter?

Elefantene er planteetere. Yndlingsretten deres er gress, men de spiser også litt forskjellige ting som frukt, bær, løv, kvister og røtter. En voksen afrikansk elefant kan spise to hundre kilo planter i døgnet. Mesteparten av maten blir ikke fordøyd, det betyr at en elefanten bæsjer mer en hundre kilo om dagen. Som regel spiser elefanter døgnet rundt, men den afrikanske savanneelefanten hviler gjerne på den varmeste tiden av døgnet. Elefantene drikker minst en gang i døgnet.

Kroppen.

Elefanter er veldig store, de kan veie over ti tonn. Elefanten har både stor kropp og stort hode, elefantene kan høre svært godt på grunn av de har store ører. Ørene er er viktig for elefantenes kroppsspråk. Den kan for eksempel spile ut ørene for å vise at den er sint. Elefanten har ikke så mange tenner, den bruker fire jeksler om gangen, to oppe og to nede. Når alle jekslene er brukt opp kan ikke elefanten tygge lenger. Da dør elefanten som regel av sult. Støttennene er laget av noe som kalles elfenben. Snabelen har mange muskler, elefanten kan gjøre masse ting med snabelen for eksempel drikke, kose og klappe, løfte og føle. Huden til en elefant er tykk og rynkete. Da hjelper det å ta et bad i søle, sølen beskytter huden mot insektstikk og solstråler. For elefanter virker sølen som solkrem og myggolje!

Kommunisere.

Elefanter kommuniserer på mange forskjellige måter. En sint eller redder elefant vifter med ørene og lager kraftige lyder med snabelen. Mange av de lydene elefantene lager er så dype at mennesker ikke kan høre dem. Føttene er så følsomme at de kan skjenne trampesignaler fra lange avstander. Når den asiatiske elefanten og den afrikanske lever sammen, hermer de etter hverandre. Kroppsspråk er også en viktig måte for elefanter å kommunisere på, både på kort avstand og lang avstand.

Nå har du lest og lært mye om elefanter. Du vet at de kan bæsje over hundre kilo på et døgn! De kan også kommunisere på forskjellige måter. Elefantene kan veie over ti tonn, og de er verdens største landpattedyr. Du har også lært at den største elefanten kalles savanneelefanten og lever i Sør for Sahara.

Kilder: <http://wikipedia.org> og <http://wildlifevagabond.com>

Dette her er den asiatiske elefanten.

AV: LEO NEDERHOED

JULAFTEN

JULAFTEN ER EN HØYTID SOM MANGE KRISTENE FEIRER. JULEN BESTÅR SOM OFTEST AV MANGE TRADISJONER, MEN HVA ER EGENTLIG FORHISTORIEN? OG HVA VAR EGENTLIG «NISSEN» FØR HAN LEVERTE GAVER INN GJENNOM PIPA?

FORHISTORIE

«Julaften» er en feiring veldig mange Kristene feirer. Hvordan oppstod egentlig jula? Julaften feires i Norge den 24. Desember, samme dag som Jesu Kristi fødsel. I dag er det over 160 land som feirer jul, alle på forskjellige måter. I følge kristendommen ble Jesus født år null, i en liten stall i utkanten av Bethlehem. Samme kveld han ble født utgav, de «tre vise menn» (Baltasar, Kaspar og Melchior) hver sin gave til Jesu. De tre gavene, var Gull, Røykelse og Myrra. Gullet symboliserte at Jesu var konge. Røykelsen viste til hans prestegjerning (hans jobb i kirken som prest). Og myrra symboliserte lidelse og død.

TRADISJONER

I Norge feirer vi jul på forskjellige måter. Det kommer helt an på familie, religion og tradisjon. Julen til de Kristene, er egentlig bare fest og moro! Festen styres som oftest av sang, dans, latter og store gaver. Noe av dette har kommet med årene. Akkurat sånn som juletreet. Juletreet kom ikke til Norge før på rundt 1500 tallet. Det var en tysk håndverker som først begynte med det.

Det er flere tradisjoner som dette, som er kommet med årene. Som for eksempel pepperkaker, gløgg, kakao og ribbe.

Samtidig som det er tradisjoner som har kommet, er det tradisjoner som alltid har vært her. Som å gi gaver. Det var det jo de tre vise menn som startet med i år 0. Denne tradisjonen har grodd, og det er fortsatt vanlig å gi gaver til hverandre.

«Julenissen» derimot, er en tradisjon som på en måte også har kommet med årene. Julenissen er basert på en biskop kaldt St. Nikolas som levde i 300-tallet. St. Nikolas delte ut såkalte Nikolas-gaver. Dette var små gaver som Nikolas selv, leverte på døra. Det har vært flere gave-givere men det er fortsatt Nikolas, man forbinder med julenissen. U.S.A ble påvirket av nissen først. Fedre og onkler begynte å kle seg ut i rødt, og gikk på sin egen dør for barnas/barnas skyld. Denne tradisjonen globaliserte de mye gjennom de kjente Coca-cola reklamene i 1930-tallet. Sånn er det «nissen» er blitt en ny tradisjon. Og mye annet av tradisjonene, kommer også strømmende fra U.S.A.

JULEMAT

Julematen i Norge varierer. Den mest populære juleretter i Norge er ribbe (ribben på en gris). Det er også veldig vanlig å spise pinnekjøtt, men det varierer som sagt.

Det er også vanlig med noe tilbehør, som for eksempel små-pølser. Når det kommer til små-pølser, så er det en veldig populær pølse som heter «sossis». Sossis er en tykk liten hvit pølse, som passer til salt kjøtt, som pinnekjøtt og ribbe.

Det er også vanlig med mye annet tilbehør, som for eksempel poteter, saus og kanskje en liten salat til.

Når det kommer til desserten, er det en veldig gammel tradisjon, å spise havregrøt. Da pleier man å gjemme en mandel nede i grøten, og finneren får en premie som ofte er en marsipan-gris.

FUN-FACTS

- Alle brev adressert til Santa/Santa Claus, i USA går til adressen Santa Claus i India.
- Det å fortelle skumle spøkelseshistorier var en gammel jule-tradisjon som har dødd ut i det siste århundre.
- Coca-cola var selskapet som fant på at «nissen» skulle gå i rød drakt.
- Noen sier at juletradisjonen som innebærer å henge sokker foran peisen for å få godteri, startet med en fattig gammel man, som ikke hadde råd nok til seg selv og sine tre døttre. Hang tre sokker foran peisen. Senere kom St. Nicolas. Han slapp tre poser meg gull ned i en pipe, men han bommet og posene sklei nedover taksteinen. En som en, falt de tre posene ned i hver sin sokk, og neste dag våknet døttreene i fryd.
- Reinsdyret «Rudolf» ble først kaldt «Reginald».
- Sangen «Jingle bells» var egentlig ment å bli en sang for høstakkerfesten.

I denne taksten, har du fått vite at julenissen an basert på en gammel biskop. Du har også lært om globaliseringen rundt jula, og du har fått vite ca hvor mange hjem som feirer jul, og hva de pleier å spise.

KILDER:

<https://no.m.wikipedia.org/wiki/Jul>

<https://www.reference.com/holidays-celebrations/many-countries-celebrate-christmas-85cf4c25686082ab>

https://en.m.wikipedia.org/wiki/Nativity_of_Jesus

https://no.m.wikipedia.org/wiki/De_tre_vise_menn

<https://nysgjerrigper.no>

<http://www.betydning-definisjoner.com/prost>

<https://no.m.wikipedia.org/wiki/Juletre>

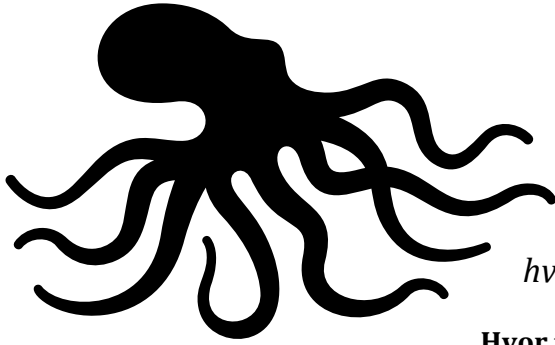
<https://no.m.wikipedia.org/wiki/Julenissen>

<https://no.m.wikipedia.org/wiki/Pepperkake>

<http://www.goodhousekeeping.com/holidays/christmas-ideas/g2972/surprising-christmas-facts/>

<https://translate.google.no/m/translate?hl=no>

<https://snl.no/jul>

Blekkspruter

Du har kanskje bare tenkt på blekkspruter som et havdyr med mange armer og bare spruter noe svarte greier. Men blekkspruten er så mye mer enn bare det! Du har vel aldri tenkt på hvordan den spiser? Eller hvorfor den spruter det svarte blekket.

Hvor trives de best?

Blekksprutene er spredt ut over alle havene vi har her i verden. De trives best i marint område, men noen arter liker seg også i brakkvann. Brakkvann er en type vann som består av en blanding av ferskvann og saltvann. Men en ting du må vite er at ingen blekkspruter lever i ferskvann.

Blekket

Blekkspruten spruter ut blekket når den føler seg truet. Blekket blir sprutet ut av en blekksekk som ligger inni blekkspruten. De spruter det ut for å blende trusselen lenge nok til at den kan hjemme seg eller svømme bort. Når trusselen har blitt blendet så får blekkspruten tid til å enten angripe eller å slippe unna.

Mat

Blekkspruten spiser på en litt annen måte enn de fleste andre dyr her i verden. Blekkspruten spiser maten den fanger med et nebb lignende spise-organ. Blekkspruten er et rovdyr, altså et dyr som jakter på andre dyr. Det de spiser er for det meste fisk, bløtdyr (manet f.eks) og krepsdyr.

Tentaklene

Blekkspruter er et av de få dyrene som har 8 eller flere tentakler. Det de fleste tenker på når de tenker på blekksprutens tentakler er sikkert at de bruker dem til å svømme med og fange mat med. Et annet ord for tentakel er faktisk «fangarm», og det er fordi den fanger maten og andre ting. Blekksprutene kan ha fra 8-10 tentakler. Tentaklene har føle-organer. Og selvfølgelig de kjente «sugekoppene» da.

Avslutning

Det finnes faktisk rundt 900 arter med blekkspruter. Noen av artene er kanskje bare noen få centimeter mens andre kan bli nesten 20 meter! Du har kanskje merket at blekkspruten har en rar kroppsform, kroppen sier vi at er en todelt kroppsform. Den er todelt fordi den har på en måte to deler med kropp. Den ene delen er en pung formet del mens den andre er bare munn og tentakler. Alle dyr har vel også et vitenskapelig navn, og blekkspruten har også et vitenskapelig navn og det er «CEPHALOPODA».

Kilde1: [Store Norske Leksikon](#)

Kilde2: [Wikipedia \(blekksprut\)](#)

Kilde3: [Wikipedia \(bløtdyr\)](#)

Laget av: Sofie Jetzel

DANS

Laget av Kajsa 7b.

Dans er mye. Men her får du en kort liten titt på hva det er. Denne teksten sier litt om historien bak dansen, utvikling og dansen som den er i dag.

Dansens historie

Dans har lenge vært i bruk av mennesker. Det har vært viktig lenge i seremonier, ritualer, feiringer, men også som lek og underholdning. Vi har funnet dans nyttig også. Siden f.v.t (før vår tidsregning) har vi brukt dans. Hulemalerier i India og Egypt har blitt funnet og viser spor av dans. Dans har også blitt brukt til å formidle myter, eventyr og historier, før vi hadde lært oss å skrive. Slik kunne vi huske det og gi vise det til neste generasjon. Dans blir brukt mye nå også. Men nå bruker vi det mest som lek og moro. Et problem er at hvis man liker det så godt at man vil utdanne seg til å bli danser, er det mange land i verden som ikke prioriterer dans og gir hverken privat eller offentlig danseutdanning.

Hva er det egentlig?

Dans er rytmiske bevegelser som kan gjøres med eller uten musikk. Dans er forskjellig fra kultur til kultur. Dans blir også sett på som kunst og kan hjelpe deg å formidle følelser, tanker, eller et budskap. Det er et av de eldste uttrykkene for kultur og kunst. Jeg har hørt om mange som har brukt dansen til å overleve. Disse har hatt det veldig vanskelig. De har blitt mobba, bodd i slummen, eller foreldrene har vært narkomaner eller er avhengig av noe stoff. De fikk sluppet følelsene fri ved å danse. Man kan enten improvisere eller ha en koreografi. En koreografi er når man har bevegelser som man skal gjøre i en spesiell rekkefølge. Improvisasjon er når man bare finner på i farta, altså har ikke noe spesielt man skal gjøre.

Regler

Hver dansetype har noen regler. Men de er ikke veldig strenge. Hvis du får eksempel danser ballett så er det noe spesielt du må kunne. Man må også helst gå med tettsittende klær. Og ballett har egne bevegelser så du kan ikke plutselig danse hiphop på scenen når du egentlig skal danse ballett. Men andre danseformer har strenge regler for hvordan de skal utføres. Og da regnes det ikke som riktig hvis ikke du gjør som de reglene sier. Noen kulturer pynter seg veldig når de danser, andre ikke i det hele tatt. Men vanlig scenisk dans (hiphop, moderne, jazz osv.) er det ikke så mange regler. Bare sånn som jeg viste tidligere.

Dans i dag

Dansen har blitt brukt mye gjennom historien og blir brukt fortsatt. Det finnes konkurranser, konserter, oppvisninger og andre anledninger hvor mange viser frem dans. Men dette er for det meste scenisk dans. Mange ser på dans som et talent. Men det er noen som mener at alle kan danse og at dette er ikke et spesielt talent. Men begge disse kan være riktige. Alle kan danse, det er jo bare å bevege seg til musikk! Men så er det noen som vier ekstra tid til dansen. De vil bli ekstra flinke, teknisk også. Og da er dette et talent. Et talent kan jo så og si være alt! Bare det er noe du synes er gøy, som du tar deg tid til å lære mer av og som du etterhvert blir veldig flink i.

Kilder:

wikipedia.com

snl.no

fagerposten.no

Walt Disney

Skrevet av Nora S

Walt Disney har hatt stor betydning for barn over hele verden. Han har startet den populære fornøylesparkeren «Disneyland» som mange barn har hatt stor glede av. I denne teksten får du vite mer om livet hans før han ble kjent og hvordan han ble kjent.

Oppvekst

Walt Disney ble født 5. desember 1901. Hans opprinnelige navn er Walter Elias Disney. Han vokste opp med to foreldre, tre eldre brødre og en yngre søster. Da Walt ble fire flyttet de til en gård i Marceline, Missouri. Faren til Disney, Elias, var redd for at barna hans skulle bli påvirket av kriminalitet og korrupsjon så de flyttet til gården. Å bo på gården gjorde at Walt utviklet evnen til å tegne fordi en pensjonert lege ba han tegne hester for ham. Han tegnet nesten overalt hvor han var og koste seg med det.

Arbeid

I 1923 fikk Walt vite at broren Roy var syk. Han dro til Hollywood der broren var, og bodde hos onkelen med brødrene sine. De hadde store interesser for filming og de lagde en film om Alice i eventyrland. Denne filmen lagde de i garasjen til onkelen.

Walt Disney hadde mange forskjellige jobber. Han har jobbet som postmann og søkte stilling i «Star» som var en nyhetsavis. Gleden over å tegne ble mindre og han valgte å fokusere på produsentrollen.

I 1938 grunnla Disney «The Walt Disney Company». Dette selskapet driver med filmproduksjon og fornøylesparker.

I 1955 grunnla Walt Disney den første fornøylesparkeren «Disney Land». Den ble åpnet i 1955 og ligger ca. 45 km sørøst unna Los Angeles. Disney Land er kjent for morsomme attraksjoner, lattermilde karakterer og en fantastisk opplevelse for barn.

Disneyland og de andre parkene

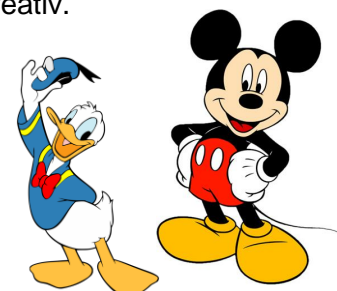
Disneyland er en fornøylespark for store og små. Parken gir stor glede for barn og det er mye morsomt å gjøre der. Man kan kjøre berg- og dalbaner, møte kjente Disneyfigurer, se på show og besøke kjente bygninger, for eksempel det kjente Disney slottet.

Den første parken ble åpnet i Anaheim i California. På grunn av den store suksessen har det blitt åpnet flere parker rundt i hele verden. Disneyworld i Orlando, Disneyland i Frankrike rett utenfor Paris og Disneyland i Tokyo. Disneyland har over 90 attraksjoner som er morsomme og varierende, så de passer for både store og små.

Karakterer

Du har kanskje hørt om Mikke Mus eller lest et Donaldblad. Disse figurene kommer fra Walt Disney. Disney var veldig flink til å tegne og var veldig kreativ. Mange av figurene er med på Disney filmer og serier. Mikke Mus er en av de mest kjente og den aller første Disney figuren. Mikke Mus har blitt kjent over hele verden og er blitt lagd mange filmer og serier av. Den mest kjente Disney figuren i Norge er Donald Duck. Donald bladene har blitt veldig kjent og ble først solgt i Norge 1948 av selskapet Donald og Co.

Walt Disney har hatt stor suksess i livet og har blitt verdenskjent for sine fornøylesparker og Disney karakterer. Selv om han nå er død vil minnet hans alltid leve videre i alle hans filmer og karakterer. Alle har et forhold til et av hans mange verk opp i gjennom livet, og mange nye filmer finner inspirasjon i det Walt Disney lagde.

Kilder:

https://no.m.wikipedia.org/wiki/Walt_Disney

<https://snl.no/Disneyland>

https://snl.no/Walt_Disney

Menneskets personlighet.

Skrevet av Jenny 7A

Hva er det som egentlig former personligheten vår?

Hva gjør at vi blir som vi blir?

Personligheten vår er jo den største forskjellen på mennesker. Men hva vet vi egentlig om hvordan hjernen vår er og hvordan den former seg, gjennom barndom og hele livet?

Hva former personligheten vår?

Menneskelivet starter inni magen til moren og der starter utviklingen av personligheten vår. En av grunnene er forming av personlighet, er hvordan foreldrenes barndom var og hvordan deres personlighet er.

En annen grunn er omgivelsene rundt mammaen og babyen, når babyen er i magen til mammaen. Og når mennesket er født, så blir det også påvirket av hvilke omgivelser og kulturer som er rundt den. Og spesielt hvordan foreldre, søsken eller bekjente er.

Beskrivelse av personlighet.

Det kan både være enkelt og vanskelig for noen og beskrive en person.

Men når man først beskriver noen så beskriver man ofte hvilke trekk de har, som for eksempel om de er veldig åpne til om prate om ting, eller vist de er veldig sjenerte og forsiktige. Når man skal beskrive noen man ikke er så glad i så legger man ofte frem dårlige ting, enn bra. Og omvendt. Men selv om man er glad i den personen man beskriver så kommer ofte det negative mere fram, for det er enklere for mennesker og prate om. Og da blir det ofte vanskeligere og beskrive noen.

Hvilke mønstre finner vi i vår personlighet?

Man har prøvd og finne mønstre i personligheten vår helt tilbake til det gamle Hellas. I det nyere samfunn ser man ofte på menneskers særegenhet.

(Særegenhet betyr ofte hvordan man oppfører seg og hvilken karakter man har). Nå ser man også på de «fem store». Som er noen temaer forskere er veldig interessert i, og det temaene er: varme, dominans, kontroll, negative følelser og åpenhet. (Dominans er et latinsk ord som betyr og herske som oftest).

Hvordan forstår vi andre mennesker?

Vi forstår ofte mennesker utifra ofte hvor like de er deg selv. For mange er det enkelt og forstå og hjelpe noen som er ganske like dem selv. Men mennesker søker også ofte personer som er helt ulik dem selv. For da kan man finne sider i seg selv som man ikke har prøvd før og man kanskje liker bedre og er bedre for den personen selv.

For de fleste vil ofte ikke ha en venn som er helt liken selv, for da må man ofte konkurrere og man vil ofte ikke ha en venn man må konkurrere med hele tiden. Men vi mennesker vurderer ofte andre mennesker for hvordan de er på utsiden og ikke inni. I vår kultur er det lett og feilbedømme andre mennesker.

Vær personlighet er forskjellig fra person til person, det er dette som er den beste forskjellen på mennesker. Det er det fine med folk og være forskjellig. Men personlighet er også noen av de vanskeligste temaene innen gammel og ny filosofi. Og mange forsker fortsatt på det.

Kilder:

http://www.aass.nl/psykologi/kap_7.htm

<https://snl.no/personlighet>

Forfatter: Marius Gøbel

Sjiraffer

Har du noen gang tenkt over hvordan en sjiraff føder? Eller har du kanskje lurt på hvordan de kommuniserer med hverandre, eller hvordan man ser forskjell på om det er en mann eller dame? Og hvordan sover egentlig en sjiraff og hvorfor så laaaaaaaaang hals? Alt dette er litt av det du kommer til og lese om her!

Kropp

En sjiraff er et høyt men smalt dyr. Mennene som blir kalt for okse, blir 4,8-5,5 meter høye og det gjør de til verdens høyeste dyr. De blir som oftest rundt 25 år.

For at en sjiraff skal få nok blod opp til hodet må den ha et veldig sterkt hjertet. Hjerte til en sjiraff slår ca. 170 slag i minuttet (2,83 slag i sekundet)!!!

Halsen til en sjiraff er så lang fordi den skal rekke opp til de høyeste treerne med de beste bladene.

Halen til en sjiraff er ca. 78-100 cm. Hårene på halen er 10 ganger så tykke som menneskehår.

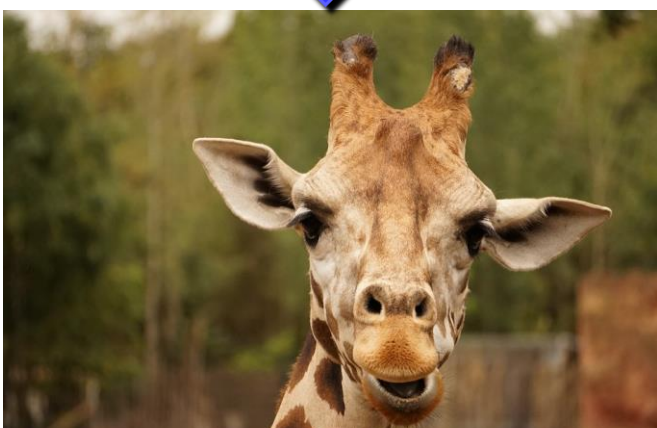
Skinnet som sjiraffen har er forskjellig fra alle sjiraffer i hele verden, akkurat som fingeravtrykk for mennesker!

Støre enn kua	Mindre enn oksa
Veier mere enn kua	Veier mindre enn kua
Hårene på "hornene" er faste og ligger inn til "hornene"	Hårene på "hornene" er bustete.

Okse (Mann)
(Dame)

og Ku

Familie

Når sjiraffer kommuniserer, lager de nesten ikke noe lyd. De er ikke helt stumme men foretrekker og kommunisere med kroppsspråk.

Familie: Sjirafffamilien
Slekt: Giraffa
Orden: Klovdyr
Klasse: Pattedyr

Tungen

Tungen til en sjiraff er blå-svart! Den kan bli opptil 50 cm lang og brukes som et gripe verktøy. Tungen har et type slim rundt som gjør det lett og spise busker og kratt med torner og andre skarpe ting.

FunFact

1. Sjiraffer føder stående! Sjiraff babyene faller altså ut i verdenen! Og det med hodet først!!!
2. Sjiraffmammaen kan gå gravid 420 - 468 dager!!! Men er sjiraffmammaen stresset hvis det er rovdyr

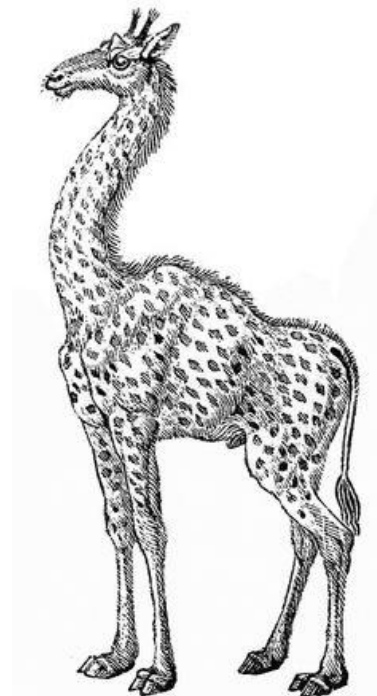
eller tørke kan sjiraffmammen velge å holde graviditeten igjen noen uker...

3. Sjiraffer sover stående!! Og som regel bare fem minutter om gangen.

4. Sjiraffmammaene driver barnehager! En sjiraffmamma blir ofte igjen med babyene, slik at de andre mammaene får litt fri. Når sjiraffmammaene har fri spiser de og gjør andre sjiraffmamma ting.

5. De gamle grekerene og romerene trodde giraffen var en blanding av kamel og leopard! Dette har gitt giraffen det latinske navne Giraffa camelopardalis.

6. En giraff kan gå lenger uten å drikke vann enn en kamel.

Det du har lest om nå er om hvordan en sjiraff er og hvordan den lever. Om hvordan en sjiraff har fått navn, og om hvordan sjiraffmammaene føder og hvordan de passer på barna. Kanskje du får bruk for det en gang?

Kilder:

<https://no.wikipedia.org/wiki/Sjiraff>

<https://snl.no/sjiraff>

http://mastine.sprayblogg.no/1265151591_visste_du_at_giraffen.html

